

Zakboek der Receptoorkunde en der Geneesmiddelleer; naar het "*Receptaschenbuch*" van GUSTAV A. BINGEL, door A. ILCKEN. Te Deventer bij A. TER GUNNE. 1859.

Dit werkje, hetwelk opgedragen is aan den Hr. M. J. COP, Hoogleeraar te Deventer, bestaat uit twee gedeelten, waarvan het eerste over de Receptoorkunde handelt en het tweede over de Pharmacologie; terwijl daarenboven ieder gedeelte nog in twee afdeelingen gesplitst is, waarvan gene aan algemeene, deze aan bijzondere beschouwingen gewijd is. Voor zooverre onze kennismaking met dit werkje strekt, durven wij het gerust aan studenten in de Geneeskunde en jeugdige Artsen ten gebruike aan te bevelen, daar het, in een behagelijken en compendieusen vorm, zeer veel bevat wat aanstaande Geneesheeren dienen te weten, en reeds gevestigden zich nog wel eens mogen herinneren. Blijkens zijn voorberigt heeft de Hr. I. het duitsche werkje van BINGEL niet alleen vertaald, maar ook gewijzigd, en dat wel op sommige plaatsen in die mate, dat de Nederlandsche uitgave hier en daar voor oorspronkelijk gelden kan.

Het papier en de letter voldoen zeer goed, en wij kunnen dan ook niet nalaten den uitgever een ruim debiet van dit zakboek toe te wenschen.

O.

INGEZONDEN STUKKEN.

PHOSPHATE DE FER SOLUBLE.

Onder dezen naam wordt in de dagbladen een geneesmiddel aanbevolen, dat verschillende daarbij opgenoemde ziekten in zeer korten tijd geneest, en zelfs krachtiger werkt dan *suikerboonen* en *stroop* (zie *Amsterdamsche Courant* van 26 en 27 December 1858. n°. 305.) Men behoef niet te twifelen, want het is de *Apotheker* LERAS te Parijs, de vervaardiger van dit medicament, die het verzekert, en zijn Collega ULOTH te Amsterdam, de verkooper van het panaceum, die het bevestigt.

Ten einde hun menschlievend doel, om lijdende natuurgenoeten te herstellen, zooveel mogelijk te bevorderen, kan het niet ongepast zijn er nader de aandacht der Geneeskundigen op te vestigen, te meer omdat er kunnen zijn, die, op grond van Art. 17 en 18 der Wet van 12 Maart 1818 (Staatsblad n°. 16) de bevoegdheid van die Apothekers, om als Geneeskundigen op te treden, betwijfelen, en daardoor welligt aan hunne verzekering geene de minste waarde toekennen; terwijl anderen misschien een waarborg voor de deugdelijke bereiding van het geneesmiddel verlangen, die hier, in strijd met Art. 4 der Wet van 12 Julij 1821 (Staatsblad n°. 7), ten eenenmale wordt gemist.

Om hieraan te gemoet te komen zal het voldoende zijn mede te deelen, dat het bedoelde ijzer-preparaat, wat het hoofdbestanddeel, namelijk *pyro-phosphas ferricus* betreft, reeds in 1850 door PERSOZ, en in 1851 door BÜCHNER als geneesmiddel is aanbevolen (zie CANSTATT'S *Jahresbericht über die Fortschritte in der Pharmacie*. Bd. XI. p. 97, en P. J. HAAXMAN, *Tijdschrift voor wetenschappelijke Pharmacie*, Bd. III, p. 168). In 1853 gaf SOUBEIRAN in het *Journal de Pharmacie et de Chemie*, Bd. XXIII. p. 62 een voorschrift ter bereiding van eene *Sirope de pyrophosphate de fer*, ten einde den onaangename smaak der zoutoplossing, die toen reeds in Geneeskundig gebruik was, weg te nemen.

In alle deze voorschriften toch was de *pyro-phosphas ferricus* in *pyro-phosphas natricus* opgelost, en bevatte die oplossing nog daarenboven, naar gelang men *sulphas ferricus* of

chloretum ferricum ter bereiding gekozen had, *sulphas natricus* of *Chloretum Natricum*, waaraan vooral de onaangename, ziltige smaak moest worden toegeschreven, dien SOUBEIRAN door toevoeging van suiker had getracht weg te nemen.

ROBIQUET (*Gazette Médicale de Paris*, 1857, N°. 7.) wijzigde daarom het oplosmiddel en wees als zoodanig de *citras Ammonicus* aan, waardoor eene verbinding verkregen wordt, die bijna smakeloos is en ook om andere eigenschappen de voorkeur verdient boven het door PERSOZ en BÜCHNER aanbevolen geneesmiddel. Het is deze *pyro-phosphas-ferricus-citrico-ammoniocalis* van ROBIQUET, die thans door LERAS-ULOTH onder den min-juisten naam van *Phosphate de Fer* wordt aanbevolen.

Dat de Apotheker LERAS in den waan verkeert, aan Nederlandsche lijdens eene weldaad te bewijzen, door hun een geneesmiddel aan te bieden, dat hij meent uitsluitend te Parijs bekend te zijn, valt ligt te begrijpen, en gewis heeft de Apotheker ULOTH afdoende redenen om zijnen Franschen Collega in dien *onschuldigen* waan te laten. De Apotheker ULOTH toch kon en moest het weten, dat hetgeen thans als iets nieuws wordt aangekondigd, reeds in 1857 in de tweede serie van het *Tijdschrift voor wetenschappelijke Pharmacie*, IVden jaargang, p. 189 bekend werd gemaakt, en dat later door den Heer P. J. HAAXMAN in de *berigten van de Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Pharmacie*, Januarij 1858, eene uitvoerige en zeer naauwkeurige bereidingswijze van dit zout is medegedeeld.

Deze bereidingswijze is dan ook reeds bij herhaling door ons en vele Nederlandsche Pharmaceuten gevolgd en daardoor een geneesmiddel te meer voorhanden dat door elken Apotheker kan worden afgeleverd in den vorm, waarin H. H. Geneeskundigen het wenschen toe te lienen.

Wij durven uit vrees van onze bevoegdheid te overschrijden, geene enkele ziekte aan te wijzen, waartegen het met vrucht zou kunnen worden aangewend, en om diezelfde reden durven wij niet eens te beslissen, of hetgeen *anaemie*, *chlorose* enz. meer door diensten bewijzen zal dan suikerboonen of stroop, maar mogen de verzekering geven, dat het aan alle scheikundigen eigenschappen beantwoordt, die er door ROBIQUET en HAAXMAN van zijn opgegeven; terwijl, zoo het werkelijk de vele geneeskrachtige eigenschappen bezit, die er door LERAS en ULOTH van worden vermeld, het door de Apothekers voor vrij wat minder prijs kan worden afgeleverd dan waarvoor het door deze Heeren wordt aangeboden, omdat zij geene kostbare aankondigingen in dagbladen, noch loon aan depôthouders te betalen hebben.

P.

B E R I G T E N.

BUITENLAND.

PARIS — Dezer dagen werd door de Burgelijke Regtbank van de Seine uitspraak gedaan in eene zaak, die in Frankrijk de gemoederen nog al gaande heeft gemaakt. In 1857 had MAGNAN, een jong Geneesheer, een werk getiteld: "*De l'homoeopathie et particulièrement de l'action des doses infinitésimales*" ter beoordeeling ingezonden aan het geneeskundig dagblad l'Union médicale. Op bijzonder en herhaald aandringen van den S. werd in dat Tijdschrift eene Kritiek van dat werk geleverd door een der medewerkers; Dr. GALLARD. Die Kritiek was vrij scherp over den inhoud van het werk, speciaal tegen de leer van HAHNEMANN. Eene der meest gewraakte uitdrukkingen bestond in eene phrase uit het werk van MAGNAN zelf, maar die tegen de homoeopathie gekeerd werd, dat namelijk die leer veroordeeld